

Bygglovenheten
Nacka kommun

Yttrande angående bygglovsansökan gällande fastigheten Sicklaön 145:19, del av fd. Maskinverkstaden, ombyggnad till skola

Bakgrund

Bygglovsenheten har remitterat en bygglovsansökan avseende fastigheten Sicklaön 145:19 för antikvariskt yttrande. Bygglovsansökan avser en del av den f.d. maskinverkstaden som skall byggas om till skola. Maskinverkstaden ligger i Järla före detta industriområde. Området är utpekade i kommunens kulturmiljöprogram.

Fastigheten Sicklaön 145:19 omfattas av detaljplan DP 236 som vann laga kraft den 20 juni 2000. Den före detta Turbinhallen (hus 52), de norra delarna av före detta Maskinverkstaden (hus 51) och före detta Ritningskontoret (hus 51 A) är skyddade med rivningsförbud i den gällande plan. Enligt skyddsbestämmelserna får byggnadernas yttre form och karaktär inte förvanskas. Övriga delar av Maskinverkstaden men även Lagerbyggnaden (hus 51B) omfattas av bestämmelsen ” vid byggnadsåtgärd ska hänsyn tagas till miljön i området”. Den senare tillkomna tillbyggnaden av maskinverkstaden (hus 93), omfattas inte av något förvanskningsförbud. Plan- och bygglagens generella varsamhetskrav gäller dock.

Kulturhistoriskt värde

Den f.d. maskinverkstaden har tidigare haft ett omfattande sågtandstak som omfattade tolv tänder. Nio av dessa har rivits i samband med den senaste ombyggnationen. Sågtandstakskonstruktioner har ett byggnadsteknikhistoriskt liksom industrihistoriskt värde då det representerar en byggnadstyp som var vanlig inom industrin under 1800-talets senare del och 1900-talets början. Industribyggnadens tak konstruerades som en serie parallellt

med varandra ordnade sadeltak, varför det fått benämningen *sågtak* eller *sågtandstak*. Sågtändernas lutning skulle tillse att dagsljuset strömmande in i produktionslokalerna. Ett optimalt utnyttjande av dagsljuset var betydelsefullt under den tid då elektriciteten inte var fullt utbyggd.

Synpunkter på förslaget

Den f.d. maskinverkstaden har tidigare haft ett omfattande sågtandstak som omfattade tolv tänder. Nio av dessa har rivits i samband med den senaste ombyggnationen. Tre av sågtandstakets ”tänder” är bevarade. Av den stora sammanhängande rumsvolymen, som var ett viktigt värde för förståelsen av byggnadens funktion, finns endast en mindre del kvar. Kvarvarande takkonstruktion med sågtänder ska hanteras varsamt så att deras värde inte minskar och inte förvanskas. Det innebär att takets historiska konstruktion och industribyggnadens rumsliga funktion ska kunna avläsas.

Inlämnad bygglovsansökan innebär att nya mellanvägar ska uppföras i den f.d. maskinverkstaden. En nord- sydlig vägg uppförs för vad som skall bli skolans basrum, centralt placerad mitt i byggnaden. Åtgärden innebär att det endast blir en liten del av interiören som kan avläsas i sin helhet. Detta innebär negativa konsekvenser på kulturhistoriska värden då interiörens avläsbarhet minskar. Byggherrens antikvarie har föreslagit att väggarnas övre delar utformas genomsiktliga för att bibehålla den rumsliga avläsbarheten.

En bibehållen avläsbarhet är betydelsefull för att förslaget skall bedömas som varsamt. För att förslaget skall bedömas som varsamt bör därför övre delar av rummets väggar utformas genomsiktliga. Då finns en möjlighet att avläsa den ursprungliga rumsvolymen.

I tjänsten

Niss Maria Legars
Kommunantikvarie